

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷

تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: موسسه مطبوعاتی نشرگستر امروز نوین • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شترت روزنامه

شنبه ۴ بهمن ۱۴۰۴ • ۴ شعبان ۱۴۴۷ • ۲۴ ژانویه ۲۰۲۶ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۳۱۲ • ۸ صفحه •
اذان ظهرتهران ۱۲:۰۶ • اذان مغرب ۱۷:۴۳ • اذان صبح فردا ۵:۴۲ • طلوع آفتاب ۷:۰۹

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

قطع کردن اینترنت و...

ارسا تقوا

روان‌پزشک

به‌نظرم این گروه از «نوانامیدان» را که باور دارند دولت‌مردِ هواخواهِ مردم وجود ندارد، باید جدی گرفت؛ آنها که ته‌مانده کورسوی امید خود را به دولتی بسته‌اند که قرار بود روزهای بهتری برای آنها رقم بزند، اکنون می‌بینند دلخوش‌کنکشان، دست‌وپا بسته‌تر از پیشینیان به نظر می‌رسد. حرف‌هایی می‌زند که نه‌تنها گرمابخش روزهای سرد

سبزخوانی

سودای سود و سوز جان

سعیدینی

مستندساز

در ایران، جامعه‌شناسان معتقدند نهادهای متولی محیط زیست و انرژی، اغلب در قالب الگوی «حکمرانی محدودکننده» عمل می‌کنند؛ وضعیتی که در آن سیاست‌گذاری‌ها خواسته یا ناخواسته به‌جای تأمین منافع عمومی، عموماً به نفع منافع گروه‌های خاص اقتصادی قرار می‌گیرد. تمرکز قدرت و حذف سازوکارهای نظارت مدنی، بسترساز نوعی «اندک‌سالاری نهادی» می‌شود که هزینه‌های تخریب محیط زیست بر دوش کل جامعه بار می‌شود، اما عواید اقتصادی آن در اختیار اقلیتی محدود باقی می‌ماند. همان‌گونه که آدام اسمیت، جامعه‌شناس، هشدار می‌دهد، بدون چارچوب نهادی برای هم‌راست‌کردن منافع فردی و جمعی، پیگیری منافع شخصی به تضعیف خیر عمومی منجر می‌شود.

در این میان، متخصصان امر معتقدند آنچه در سیاست‌گذاری انرژی و محیط زیست ایران به‌طور مزمن غایب است، تلقی «هوای پاک» و «سوخت استاندارد» به‌مثابه «کالای عمومی» و نه کالای بازاری با ابزار مداخله سیاسی است. فقدان این تلقی، مسیر را برای واگذاری تدریجی سلامت عمومی به منطق سودآوری کوتاه‌مدت هموار کرده است. تجربه‌های موفق جهانی نشان می‌دهد خروج از این چرخه معیوب، نه صرفاً با افزایش بودجه یا تشدید مقررات، بلکه با بازطراحی نهادهای تصمیم‌ساز و ناظر بر پایه مشارکت ذی‌نفعان، شفافیت داده‌ها و پاسخ‌گویی عمومی ممکن است. تـا زمانی که شهروندان، انجمن‌های مدنی، متخصصان مستقل و نهادهای محلی، منطقه‌ای و ملی در فرایند تنظیم‌گری سوخت و کیفیت هوا نقشی نهادی نیابند، هر سаяستی اگر در ظاهر فنی و علمی باشد، در عمل به بازتولید همان اختلال ساختاری خواهد انجامید.

اگر گوش شنوایی همچنان باشد، بحران آلودگی هوای کلان‌شهرها، به‌ویژه تهران، دیگر صرفاً یک مشکل فنی یا زیست‌محیطی نیست، بلکه بازتابی از اختلال ساختاری در نظام «تنظیم‌گری مستقل نهادی» است. سلامت جمعی میلیون‌ها شهروند در برابر منطق درآمد‌های کوتاه‌مدت و سیاست‌های انرژی غیرپاسخ‌گو به حاشیه رانده شده است. در چنین شرایطی، کیفیت سوخت و ساختار تصمیم‌گیری بیش از هر متغیر دیگری تعیین‌کننده کیفیت زیست روزمره مردم است. بازگشت وضعیت قرمز به آسمان تهران و دیگر کلان‌شهرها، آن‌هم در روزهای خاموشی مطلق اینترنت در ایران و فضایی که انسداد اطلاعاتی مانع گردش آزاد داده‌ها می‌شود، نشان می‌دهد آلودگی هوا نه یک رخداد مقطعی، بلکه نشانه‌ای از یک اختلال مزمن و نهادی است.

امروز بنزین یکایفیت «سویر»، به قیمتی حدود سه میلیون و ۴۰۰ هزار تومان برای باک ۴۰لیتری، تبدیل به کالایی لاکچری و لوکس شده و با توجه به نرخ تورم و وضعیت معیشتی این‌روزهای مردم کشور، برای اکثریت جامعه دست‌نیافتنی است. سوختی که قرار بوده دوای جان مردم و مرهمی باشد برای ثبات و کاهش بودجه درمان و سلامت عمومی کشور برای داشتن مردمانی شاد و سالم، طبق آمار اعلامی، بیش از ۳۰ میلیون خودرو و ۱۲ میلیون موتورسیکلت در کشور فعال هستند و مصرف روزانه بنزین حدود ۱۱۵ تا ۱۲۲ میلیون لیتر است که سهم بنزین سوپر کمتر از ۱۷۰ هزار لیتر است. در غیاب نهاد ناظر مستقل، قیمت بنزین نه ابزار سیاست عمومی، بلکه متغیری سیاسی و بی‌ثبات شده که هزینه‌های آن بر سلامت و زیست روزمره جامعه تخلیه می‌شود.

از منظر جامعه‌شناسی نهادی، شکاف میان جوامع توسعه‌یافته و درحال‌توسعه، نه محصول بهره هوشی یا تضادف تاریخی، بلکه نتیجه کیفیت نهادهایی است که توزیع منابع و فرصت‌ها را مدیریت می‌کنند و از اختراعات و نظرات براساس آنچه خود می‌خواهند بهره می‌گیرند. وقتی نهاده‌ا «فراگیر» نباشند و دسترسی برابر به کالاهای عمومی مانند هوای پاک را تضمین نکنند، خروجی نظام اجرایی چیزی جز بازتولید نابرابری و تثبیت ریسک‌های زیست‌محیطی نخواهد بود. در این چارچوب، آلودگی هوا نه یک پیامد ناخواسته، بلکه نتیجه پیش‌بینی‌پذیر ناکارآمدی نهادهای اجرایی است.

۲۵۰ تانک

گزارشی از نهادهای نظامی آمریکا فاش شده و حاکی از آن است که «هیوندای روتم» در حال مذاکرات جدی برای صادرات تانک اصلی جنگی K2 خود به چندین کشور علاوه بر لهستان است. بر اساس این گزارش که شرکت کارگزاری در کره جنوبی منتشر کرده است، هیوندای روتم در حال مذاکره برای صادرات با عراق، یرو، رومانی و عربستان سعودی به عنوان بخشی از تلاش‌های خود برای تنوع‌بخشیدن به بازارهای صادرات دفاعی خود است. طبق این گزارش: «عراق در حال بررسی خرید حداکثر ۲۵۰ تانک K2 به عنوان بخشی از برنامه جایگزینی خودروهای زرهی قدیمی است. دولت رومانی بودجه‌ای تقریباً ۶.۵ میلیارد یورویی را برای برنامه تانک نسل بعدی با هدف دستیابی به ۲۱۶ تانک اصلی جنگی اختصاص داده است». در این گزارش آمده است: «این تانک‌ها مجهز به توپ ۱۲۰میلی‌متری بدون خان، سیستم‌های کنترل آتش پیشرفته و گزینه‌های حفاظتی مؤثر بوده و برای عملیات متعارف و با شدت بالا طراحی شده‌اند».

سریع‌خوانی

دلفک‌های سردرگم در تنگنا

آبدین سیار سریع

سردرگم بودم. نمی‌دانستم چه بنویسم. سایت‌های خبری را باز کردم که ببینم امروز چی گرمی می‌آید. شب جمعه اعلام شده بود اینترنت در حال بازگشایی است، ولی فعلاً که سمت ما خبری نیست. البته دیشب به دست‌آورد بزرگی رسیدیم؛ موفق شدیم یکی از این ایلکیش‌های پخش فیلم را باز کنیم و فیلم گناهکاران را که بیشترین تعداد نامزدی در اسکار امسال دارد، ببینیم. با دیدن فیلم که در مورد وضعیت سیاهان جنوب آمریکا در ۱۹۳۰ بود، بسیار تحت تأثیر قرار گرفتیم، اما هیچی نفهمیدیم. یک سری می‌قصیدند، یک سری زامبی می‌شدند، بعد سرتش می‌ریختند روی زامبی‌ها و آنها را از بین می‌بردند. برداشت اولیه ما این است که سیرتشی در رفع استعمار و تبعیض بسیار می‌تواند راهگشا باشد، ولی با این حال منتظریم فیلم، جوایز اسکار را درو کند تا بعد بباییم در موردش مقاله بنویسیم و از مفاهیم پیچیده و لایه‌های مفهومی و تودرتوی آن رمزگشایی کنیم. با خواندن خبرها فهمیدیم اروپا هم مثل ما سردرگم است. آمریکا فقلی زده روی گرلند و ولکن ماجرا نیست. درواقع ترامپ اروپا را مثل اینهایی که لب جاده می‌ایستند و روی مقوا می‌نویسند «یخ موجود است» می‌بند. پیش خودش می‌گوید گرلند چه‌رات یخ است دیگر، می‌خریم، تمام می‌شود. فعلاً که اروپا فاز دفاع از تمامیت ارضی برداشته، اما به نظر می‌رسد در انتها با یک «داداش بیا بردار ولی این رسمش نبوده» سر و ته ماجرا هم بیاید. از گلگشت بیهوده در سایت‌های خبری خسته شدم. طی یک عملیات روانی پیچیده توانستم گوگل‌کروم را دچار سردرگمی کنم و ناگهان از اخبار ژئوپلیتیکی خردچمد به سمت کالابرق و سایت حمایت را باز کردم. دیدم با تیتربزرگ روی صفحه نوشته «شما سرپرست خانوار نیستید! لطفاً با کدملی سرپرست خانوار وارد شوید». حتی آن موقعی که برای کار ساده‌ای مثل نصب لامپ آشپزخانه دست به دامن سرپرادار شده بودم هم تا این حد سرپرستی خانوارم زیر سؤال نرفته بود. سردرگم‌تر شدم. این پیام چه معنایی می‌توانست داشته باشد؟ یعنی وزارت رفاه فهمیده درآمد همسر بیشتر از من است؟ نکند ماجرای لامپ را فهمیده باشند؟ خیر سرم از اخبار ژئوپلیتیکی آمده بودم توی سایت کالابرق که کمی آرام شوم ولی برعکس شده بود. نه در مورد ایران و جهان کاری از دستم برمی‌آمد، نه حتی سرپرست خانوار بودم. با وحشت، سایت حمایت را برستم و دوباره سایت‌های خبری را باز کردم. اوضاع بدتر شد. انگار کابوس می‌دیدیم. دیدم عباس عراقچی نامه‌ای نوشته که تیترا این است: «جهان از دلفک‌های سردرگم به ستوده آمده است». مقامات سیاسی دیگر مستقیماً داشتند با من صحبت می‌کردند! وحشت‌زده صفحه را بستم. بعد که فهمیدم منظور عراقچی، رزنسکی بوده کمی آرام شدم. به امید اینکه شاید در مورد کالابرق هم دچار سوءتفاهم شده باشم دوباره سایت حمایت را باز کردم. دیدم با فونت درشت بالای صفحه نوشته‌اند: «دلفک‌های سردرگمی که سرپرست خانوار نیستند تا ۲۰ روز دیگر می‌توانند اعتراض خود را ثبت نمایند».

می‌خواستم از هوش بروم اما چون مطلب روزنامه مانده بود، سعی کردم از هوش نروم. چه باید می‌نوشتیم؟ سردرگم بودم.

زان

خداحافظی با فضا

گاردین: سونی ویلیامز، فضانورد استرالاینر، پس از ۲۷ سال کار در ناسا بازنشسته شد. سونی ویلیامز، یکی از دو فضانورد ناسا که مأموریت آزمایشی ۱۰روزه‌شان به یک ماجرای ۹ماهه در ایستگاه فضایی بین‌المللی تبدیل شد، از آژانس فضایی آمریکا بازنشسته شده است. این ناخدا ی پیشین نیروی دریایی آمریکا ۶۰ سال دارد و در حالی بازنشسته می‌شود که رکورد بیشترین مجموع زمان پیاده‌روی فضایی در میان زنان را در اختیار دارد و بیش از ۶۲ ساعت در ۹ مأموریت جداگانه پیاده‌روی داشته است. مجموع ۶۰۸ روز حضور او در فضا، دومین رکورد در میان فضانوردان ناساست و فقط پس از یکی و نشتسون با ۶۹۵ روز قرار می‌گیرد. او همچنین نخستین فضانوردی بود که یک مارتن را در مدار زمین دوید و در آوریل ۲۰۰۷ روی ترمیدل ایستگاه فضایی، هم‌زمان با برگزاری ماراتن بوستون در ۲۵۰ مایلی پایین‌تر از آن، در این مسابقه شرکت کرد.

هنرخوانی

فیلم‌سازان ایرانی در بین نامزدهای اسکار

فهرست نامزدهای نودوهشتمین دوره جوایز سینمایی اسکار در حالی اعلام شد که چند فیلم و فیلم‌ساز ایرانی در بین این نامزدها بودند. فیلم «یک تضادف ساده» ساخته جعفر پناهی به نمایندگی از سینمای فرانسه به جمع نامزدهای نهایی شاخه بهترین فیلم بین‌المللی و بهترین فیلم‌نامه اصلی راه یافت. همچنین مستند «وزاک یولار» (راه‌های دور) ساخته سارا خاکی و محمدرضا عینی (دو فیلم‌ساز ایرانی) در بخش بهترین مستند بلند به جمع نامزدهای نهایی اسکار راه یافت. مستند «راه‌های دور» محصول مشترک ایران، آمریکا، آلمان، شیلی، هلند و کانادا معرفی شده و درباره نخستین زن عضو شورای روستایی در مناطق محروم ایران است؛ زنی که مصمم است سنت‌های مردسالارانه را در هم بشکند. او در اوقات فراغت، به دختران آموزش موتورسواری می‌دهد. همچنین اسکار امسال همراه با یک رکوردزنی متفاوت برای فیلم ترسناک-اکشن «گناهکاران» با بازی مایکل بی جردن بود. به گزارش ایسنا، رکورد قبلی ۱۴ نامزدی را که متعلق به فیلم‌های «همه چیز درباره رایو» (۱۹۴۰)، «تایتانیک» (۱۹۹۷) و «لالاند» (۲۰۱۶) بود، شکست و موفق شد ۱۶ نامزدی کسب کند.

فیلم «یک نبرد پس از دیگری» ساخته پل توماس اندرسون نیز با ۱۳ نامزدی در رتبه بعدی قرار گرفت و فیلم‌های دیگری که چندین نامزدی کسب کردند شامل «مارتی سوپریم»، «فرانکشتاین» و «ارزش احساسی» یا ۹ نامزدی و «هَمَنَت» با هشت نامزدی بودند. برندگان اسکار امسال در ۲۵ اسفند در مراسم اعلام می‌شوند. اسامی نامزدهای این دوره در ادامه می‌آید:

● **بهترین فیلم:** «بوکونیا»، «فرمول یک»، «فرانکشتاین»، «هَمَنَت»، «مارتی سوپریم»، «نبردی پس از دیگری»، «رؤیاهای قطار»، «مامور مخفی»، «ارزش احساسی» و «گناهکاران»

● **بهترین کارگردان:** پل توماس اندرسون، «نبردی پس از دیگری»، «ریان کوکولر، «گناهکاران»، «جاش سفدی»، «مارتی سوپریم»، «یواخیم ترییر»، «ارزش احساسی» و «کلونی ژائو»، «هَمَنَت»

● **بازیگر نقش اول مرد:** تیموتی شالامی، «مارتی سوپریم»، لئوناردو دی‌کاپریو، «نبردی پس از دیگری»، «ایان هاوک، «ماه آبی»، «مایکل بی جردن، «گناهکاران» و «واکتر مورا، «مامور مخفی»

● **بازیگر نقشش اول زن:** جسی باکلی، «هَمَنَت»، زر برین، «اکو یا داشم» به تو لکد می‌زد، «کیت هادسون»، «سانگ سونگ بلو»، «رثانه رینسیو»، «ارزش احساسی» و اما استون، «بوکونیا»

● **بازیگر نقش مکمل مرد:** بنیسیو دل تورو، «نبردی پس از دیگری»، «جیکوب الوردی»، «فرانکشتاین»، «دلروی لیندو، «گناهکاران»، «شان پن، «نبردی پس از دیگری» و «استلان اسکارشگورد، «ارزش احساسی»

● **بازیگر نقش مکمل زن:** ال فانینگ، «ارزش احساسی»، «اِگِنا لیلیاس، «ارزش احساسی»، «امی مادِیگان، «سلاح‌ها»، «ونومی موساکو، «گناهکاران» و «تِیانا تیلور، «نبردی پس از دیگری»

● **فیلم‌نامه اصلی:** «ماه آبی»، «رابرت کاپلو، «یک تضادف ساده»، جعفر پناهی، «مارتی سوپریم»، «جاش سفدی، «رونالد بروشتاین، «ارزش احساسی»، «یواخیم‌ترییر و اسکیل وِکت و «گناهکاران»، «ایان کوکولر «طراحی لباس: «آواتاز: آتش و خاکستر»، «فرانکشتاین»، «هَمَنَت»، «مارتی سوپریم» و «گناهکاران»

● **چهره‌پرداز:** «فرانکشتاین»، «کوکوهو»، «گناهکاران»، «ماشین خردکننده» و «خواهر خوانده زشت»

● **موسیقی متن:** «بوکونیا»، «فرانکشتاین»، «هَمَنَت»، «نبردی پس از دیگری» و «گناهکاران»

● **فیلم بلند انیمیشن:** «آرکوه»، «الیو»، «شکارچیان شیطان کی‌پاپ»، «آملی کوچولو یا شخصیت باران» و «زوتوپیا ۲»

● **فیلم‌پردازی:** «فرانکشتاین»، «مارتی سوپریم»، «نبردی پس از دیگری»، «گناهکاران» و «رؤیاهای قطار»

● **فیلم بلند مستند:** «راح‌لح الاپاما»، «بیا و من را در نور خوب ببین»، «وزاک یولار» (راه‌های دور)، «آقای هیچ‌سج علیه پوتین» و «همسایه بی‌نقص»

● **ندوبین فیلم:** «فرمول یک»، «مارتی سوپریم»، «نبردی پس از دیگری»، «ارزش احساسی» و «گناهکاران»

● **فیلم بلند بین المللی:** «مامور مخفی»، «یک تضادف ساده»، «ارزش احساسی»، «صراط» و «صدای هند رجب»

● **ترانه اصلی:** «دایان وارن: بی‌رحم»، «شکارچیان شیطان کی‌پاپ»، «گناهکاران»، «وِیوا وردی» و «رؤیاهای قطار»

پیکر زنده‌یاد رضا رویگری، بازیگر پیش‌کسوت سینما، تئاتر و تلویزیون، دیروز با حضور جمعی از مردم و برخی هنرمندان در قطعه هنرمندان بهشت زهرا(س) تهران به خاک سپرده شد. رضا رویگری سال‌ها از عوارض سکته مغزی رنج می‌برد. او اول بهمن‌ماه در ۷۵سالگی بر اثر سکته قلبی درگذشت. عکس: عرفان باقری، خبرگزاری دانشجو

instagram:sharghdaily1

twitter:sharghdaily

youtube:sharghdaily

Telegram:SharghDaily

aparat:tasvirshargh

www.sharghdaily.com